

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
The Role of School Administrator Affecting the Successful Educational
Resource Fundraising of School in the Bangkok Secondary Educational
Service Area Office Two

ชยานันต์ ปานสอน¹ และ อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์²

Chayanun Pansorn¹ and Apitee Songbundit²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

E-mail: Chayanunpansorn@gmail.com

Received June 20, 2023; Revised October 27, 2023; Accepted October 30, 2023

Abstract

The objectives of this research are as follows: (1) the level of the role of school administrators under the authority of the Bangkok Secondary Education Area Office, District Two; (2) the success levels of educational resource mobilization under the authority of the Bangkok Secondary Education Area Office, District Two, (3) the relationship between the role of school administrators and the success of educational resource mobilization; and (4) the role of school administrators affecting the success of educational resource mobilization of schools under the authority of the Bangkok Secondary Education Area Office, District Two. The sample group included teachers under the authority of the Bangkok Secondary Education Area Office, District Two consisted of 364 candidates, The tool used a five-level estimation. The statistics used in the research were mean, percentage, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and multiple regression and District Two was at the highest level; (2) the level of success in educational resource mobilization is at the highest level; 3) The roles of school administrators were correlated with the success of educational resource mobilization at a high level; and (4) the role of school administrators in the success of educational resource mobilization was statistically significant at a level of .05, whereas the role of school administrators, decision-

making and interaction were statistically significant at a level of .05, but the information and information aspects were insignificant at a level of .05, with all of the variables contributing to the mobilization of educational resources of educational institutions by 56.4%.

Keywords: Role of school administrators; educational resources

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) ระดับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษากับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และ 4) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อย ละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ ระดับมากที่สุด 2) ระดับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด 3) บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง และ 4) บทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ สามารถส่งผลได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างมีสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้งหมด สามารถส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ได้ ร้อยละ 56.4

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา; ทรัพยากรทางการศึกษา

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนด หลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 9 ข้อที่ 5 ที่กล่าวว่า ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และข้อที่ 6 ที่กล่าวว่า การมี ส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ทั้งนี้การระดมทรัพยากรยังได้มีการขยายความไว้ใน หมวด 8 หลักการและการลงทุนเพื่อการศึกษา ดังนี้ ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และสินทรัพย์ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) ให้รัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความ เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด 2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยังกำหนดให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุน พัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับครูและเครือข่ายในการพัฒนา ทักษะ ความรู้ ความสามารถของบุตรหลานให้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจน ติดตาม ดูแล ป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษาของโรงเรียน ที่นับเป็นการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนครั้งแรก (Office of the Education Council, 2019)

การระดมทรัพยากรเป็นไปอย่างหลากหลาย แตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ระหว่าง สถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่อยู่ในเมืองและชนบทหรือแม้แต่ขนาดของ สถานศึกษา ทั้งด้านตัวเงิน ภูมิปัญญา ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างสถานศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสื่อการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งขึ้นกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะความสามารถของผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่สร้างการยอมรับก็จะได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วน ต่างๆ รวมทั้งความสามารถขององค์กรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนเช่น สมาคมครูผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้นำ ชุมชน หรือองค์กร เอกชน มูลนิธิและสถานประกอบการ เป็นต้น จึงพบว่าบางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนทรัพยากร สูงมาก ขณะที่บางโรงเรียนอยู่ในชุมชนค่อนข้างขาดแคลน การได้รับการสนับสนุนทรัพยากรก็จะน้อยตามไปด้วย แต่หากผู้นำมีความสามารถก็จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานนอกพื้นที่ด้วย (Siridhrungsri, 2019)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพล สูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพา สถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันและทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (Paophan, 2016) ผู้นำขององค์กรทุกคนในการเป็นผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นในหน่วยงานรัฐบาล สถาบันการศึกษา องค์กร ธุรกิจต่าง ๆ ล้วนแต่ได้รับมอบหมายให้แสดงบทบาท ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในการนำพาองค์กร เพราะบทบาท ดังกล่าวมีอิทธิพลต่อองค์กรให้เจริญก้าวหน้า ด้วยขึ้นอยู่กับบทบาทผู้บริหารเป็นสำคัญ ด้วยการมีลักษณะเป็นผู้นำ และประสานงานระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ซึ่งมี ผลต่อการสร้างคุณภาพสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหาร ซึ่งการบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายบทบาทเข้ามาเกี่ยวข้อง การบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบัน จะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการ เชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน (Changkwan, 2021)

รายงานแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 (The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, 2021) มีแผนกลยุทธ์ ที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงในการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและภารกิจด้านการศึกษาระดับ พื้นฐานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.

2564 – 2565 ซึ่งมีนโยบายที่กล่าวถึงการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ดังนี้ ข้อที่ 6 การจัดสรรและการกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษามีความเป็นธรรมและสร้างโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกลุ่มอื่น ๆ กระจายทรัพยากรทั้งบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณและสื่อเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ให้การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
4. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมุ่งศึกษา 2 ด้าน คือ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.1) บทบาทด้านปฏิสัมพันธ์ 1.2) บทบาทด้านข่าวสารข้อมูล 1.3) บทบาทด้านการตัดสินใจ และ 2) ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 2.1) ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน 2.2) ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 52 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 6,230 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) จำนวน 364 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ครอบคลุมเขตการปกครองทั้ง 27 เขต ได้แก่ คลองสามวา ดันนายาว จตุจักร ดอนเมือง บางกะปิ บางเขน บึงกุ่ม ประเวศ มีนบุรี ลาดกระบัง ลาดพร้าว วังทองหลาง สวนหลวง สะพานสูง สายไหม หนองจอกหลักสี่ ห้วยขวาง คลองเตย ดินแดง บางคอแหลม บางนา บางรัก พระโขนง ยานนาวา วัฒนา และ สาทร โดยมีโรงเรียนในสังกัด 52 โรงเรียน

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือปีการศึกษา 2565 โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในการ วิจัยระหว่าง เดือนพฤษภาคม 2566 ถึงเดือนมิถุนายน 2566

ทบทวนวรรณกรรม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้ แนวคิดของ Mintzberg (1989) อธิบายว่า ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตลอดเวลาเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ในการศึกษาบทบาทผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทออกมา 3 กลุ่มใหญ่ 10 บทบาทย่อย ได้แก่ 1. กลุ่มบทบาทเชิงปฏิสัมพันธ์ เป็นบทบาทที่เกิดจากอำนาจ และสถานะตำแหน่งแบบทางการ ประกอบด้วย 1.1 บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร เป็นบทบาทที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวของผู้บริหาร แสดงออก ในสร้างแรงจูงใจ เป็นประธานในการประชุมและพิธีการต่าง ๆ เช่น มอบวุฒิการศึกษาแก่ผู้จบการศึกษา เป็นตัวแทน ของสถานศึกษาในการร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น 1.2 บทบาทเป็นผู้นำองค์กร เป็นบทบาทความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งการอำนวยความสะดวก สร้างแรงจูงใจ ควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ด้วย การสั่งการ ควบคุม กำหนดงานให้ทำ กระตุ้นชักจูง ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการ ดำเนินงานในบทบาทผู้นำ 1.3 บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทการติดต่อกับ ผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคลหรือกลุ่มภายนอกองค์กรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร โดยพัฒนา เครือข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ร่วมกัน 2. กลุ่มบทบาทเชิงข่าวสารข้อมูล เป็น บทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารทั้งในฐานะผู้รับและผู้ส่งในองค์การของเขา การเข้าใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงาน จะช่วยให้ผู้บริหารพัฒนาข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ส่งผลให้ผู้บริหารเป็น ผู้ชำนาญการขององค์การที่มีคลังข้อมูลที่ดีที่สุด ประกอบด้วย 2.1 บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผล เป็นบทบาทที่ ผู้บริหารจะต้องรับข้อมูลข่าวสาร เพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงวิเคราะห์สภาพปัญหาและโอกาส เข้าใจใน สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจอันจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในองค์การ ทั้งรายงานให้บุคคลภายนอกและ ผู้ใต้บังคับบัญชารับรู้ 2.2 บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องนำข้อมูลข่าวสารจาก ภายนอกเข้าสู่องค์กร ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม ส่วนที่ดีของข้อมูลจะถูกส่งต่ออย่างรวดเร็วไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา 2.3 บทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่บุคคลภายนอกที่หลากหลาย โดยแสดงความสามารถในทางสัมพันธ์กับชุมชน รายงานข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงานและนโยบายของ องค์กร และส่งข้อมูลข่าวสาร ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. กลุ่มบทบาทเชิงตัดสินใจ เป็นบทบาทที่ทำให้ ผู้บริหารเป็น “นักตัดสินใจ” อันสืบเนื่องจากบทบาทสองกลุ่มแรก ประกอบด้วย 3.1 บทบาทเป็นผู้ประกอบการ เป็น บทบาทที่ผู้บริหารต้องคอยออกแบบ ควบคุมการเปลี่ยนแปลงในองค์การ โดยทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและโอกาส

แสดงแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 3.2 บทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อความ เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญ ทุ่้ความพยายามในการ แก้ปัญหาเพื่อจัดปัญหาต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิผล 3.3 บทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ โดยควบคุมดูแลระบบ มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการอนุมัติงบประมาณ 3.4 บทบาท เป็นผู้เจรจาต่อรอง เป็นบทบาทที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการเป็นผู้แทนองค์การในการเป็นผู้เจรจาที่สำคัญกับบุคคลอื่นหรือองค์การอื่น เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การ โดยผู้บริหารเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะสัญลักษณ์องค์การ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรและผลประโยชน์อื่น ๆ ที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา

ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Office of the Education Council (2021) โดยได้จำแนกเป็น 2 ลักษณะคือ 1. ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน ได้แก่ การบริจาคช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน การร่วมกันเป็นเจ้าของจัดตั้งกองทุนอาหารกลางวันของนักเรียน การร่วมพัฒนาอาคารสถานที่ในโรงเรียน การได้รับความร่วมมือในการบริจาคเงินจากทุกครอบครัว การบริจาคเงินเป็นรายเดือนหรือบริจาคอาหาร การบริจาคเครื่องอุปโภค/บริโภคอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง การบริจาคค่าเล่าเรียนเพิ่ม การเรียกเก็บค่าบริการด้านสังคมจากผู้ใช้บริการ การเก็บเงินค่าเช่าทรัพย์สิน 2. ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน อาทิ การระดมบุคคล ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เครือข่ายครู ภูมิปัญญา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นวิทยากร เพื่อให้ความรู้ แนวคิด ทักษะ ประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียน การขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีจากผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายศิษย์เก่า

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารภารกิจของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายบทบาทเข้ามาเกี่ยวข้อง หากผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงบทบาทได้อย่างเหมาะสม ย่อมส่งผลถึงความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 52 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 6,230 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 52 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 364 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนโดยเริ่มจากการสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นระดับชั้น (Strata) จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.95 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเท่ากับ 0.92 โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และวิธีการสร้างแบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ 3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่หาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย 1.1) หาค่า IOC เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์ค่า $IOC \geq .5$ 1.2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และภาพรวมทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 2.1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2.2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2.4) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (Role of school administrators)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
บทบาทด้านปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal Roles)	3.96	0.56	มาก
บทบาทด้านข่าวสารข้อมูล (Informational Roles)	3.88	0.62	มาก
บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles)	3.86	0.60	มาก
รวม	3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านปฏิสัมพันธ์

ตารางที่ 2 ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (The successful educational resource fundraising)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (Cash resources)	4.05	0.47	มาก
ด้านทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน (Non-cash resources)	4.03	0.58	มาก
รวม	4.07	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (Role of school administrators)	ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (The successful educational resource fundraising)		
	ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (Cash resources)	ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน (Non-cash resources)	รวม
บทบาทด้านปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal Roles)	.685**	.550**	.666**
บทบาทด้านข่าวสารข้อมูล (Informational Roles)	.699**	.582**	.691**
บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles)	.708**	.633**	.724**
รวม	.749**	.633**	.746**

หมายเหตุ: ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในทางบวก ระดับสูง ($r=0.746$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านการตัดสินใจ ($r=0.724$) ถัดมาคือ ด้านข่าวสารข้อมูล ($r=0.691$) และด้านการปฏิสัมพันธ์ ($r=0.666$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (Role of school administrators)	ความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา (The successful educational resource fundraising)				
	b	SE _b	β	t	p
บทบาทด้านปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal Roles)	.266	.074	.224	3.583	.000
บทบาทด้านข่าวสารข้อมูล (Informational Roles)	.149	.085	.133	1.748	.081
บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles)	.460	.067	.446	6.917	.000
R = 0.751 R ² = 0.564 SE _{est} = 0.249 F = 155.156 p = 0.00*					

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ มีนัยสำคัญอย่างมีสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านข่าวสารข้อมูล สามารถส่งผลได้อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 56.4

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านข่าวสารข้อมูล ถัดมา คือ ด้านปฏิสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีความคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษา ปรับปรุงสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างยุติธรรม อนุมัติงบประมาณที่ทันเวลา เป็นผู้เจรจาต่อรองที่ดีเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการตัดสินใจที่ดีเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

2. การศึกษาความสำเร็จการระดมทรัพยากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับ

สถานศึกษาผู้นำในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ระดับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน เช่น สถานศึกษาได้รับเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน สถานศึกษาเป็นเจ้าภาพจัดตั้งกองทุนอาหารกลางวันของนักเรียน สถานศึกษาได้รับงบประมาณในการพัฒนาอาคารสถานที่ในโรงเรียน ได้รับความร่วมมือในการเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษา ได้รับความร่วมมือในการเก็บเงินที่นอกเหนือจากเงินค่าบำรุงการศึกษา ได้รับเงินบริจาคเป็นรายเดือนเพื่อเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียน ได้รับการบริจาคอาหาร เครื่องอุปโภค บริโภค อย่างต่อเนื่อง มีรายได้จากค่าเช่าทรัพย์สินของโรงเรียน หารายได้จากเงินบริจาคเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีการออกใบรับรองสิทธิเพื่อลดหย่อนภาษีแก่ผู้ที่ร่วมบริจาคให้กับโรงเรียน

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในทางบวกระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.746$) แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเนื่องจาก บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้รับบทบาทเป็นผู้นำในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งยังมีนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ได้สนับสนุนให้การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ Rujirapattarasit (2013) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์กัน ถ้าผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็จะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในด้านการตัดสินใจ สารสนเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเป็นตัวแทนและผู้นำที่ดีของหน่วยงาน เป็นผู้ประสานงาน ผู้ตรวจสอบ ผู้กระจายข้อมูล โฆษกของ หน่วยงาน นักแก้ปัญหา ผู้จัดการทรัพยากรและผู้จัดการครองที่ดี สร้างความได้เปรียบ สร้างประโยชน์ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ร้อยละ 56.4 และมีความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 0.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีอำนาจการส่งผลสูงสุด คือ ด้านการตัดสินใจ และตัวแปรที่มีอำนาจการส่งผลรองลงมา คือ ด้านปฏิสัมพันธ์ และตัวแปรที่มีอำนาจการส่งผลน้อยที่สุดคือ ด้านข่าวสารข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ Supasirithanon (2020) ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรมีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ เพราะผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเปรียบเสมือนศูนย์รวมพลังของกลุ่มให้ดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี แต่ในทางตรงข้ามถ้าผู้บริหารไม่มีประสิทธิภาพ ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองย่อมทำให้องค์กรเกิดความล้มเหลว ดังนั้นผู้บริหารจึงมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพขององค์กรทั้งนี้ผู้ที่จะเป็นผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อผู้ร่วมงานต่อองค์กร และต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง และเนื่องจากก่อนที่ผู้บริหารโรงเรียนจะเข้ารับตำแหน่งทางการบริหารนั้นจะต้องผ่านการ อบรมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตำแหน่ง ดังที่

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้แต่ละสถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ และมีอำนาจหน้าที่ 1) บริหารกิจการสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ 2) ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้ง ควบคุมดูแลบุคลากร การเงินการพัสดุสถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ 3) เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วน ราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในราชการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ ตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาหรือส่วนราชการได้รับ ตามที่ได้รับมอบอำนาจ 4) จัดทำรายงาน ประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา หรือส่วนราชการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา 5) อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปัตร์ของสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงเลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย ซึ่งเมื่อทราบอำนาจหน้าที่แล้วก็ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ของตนเองในเชิงองค์รวม

สรุปผล

จากผลการวิจัย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านปฏิสัมพันธ์

2. ระดับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในทางบวกระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.746$)

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ มีนัยสำคัญอย่างมีสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านข่าวสารข้อมูล สามารถส่งผลได้อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 56.4

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมหรือพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างความปรองดองการทำงานที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทด้านปฏิสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และสถานศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมให้หน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สนับสนุน บริจาค นวัตกรรมเทคโนโลยีให้แก่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการระดมทรัพยากรทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมหรือพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านปฏิสัมพันธ์ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการระดมทรัพยากรทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมหรือพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการระดมทรัพยากรทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

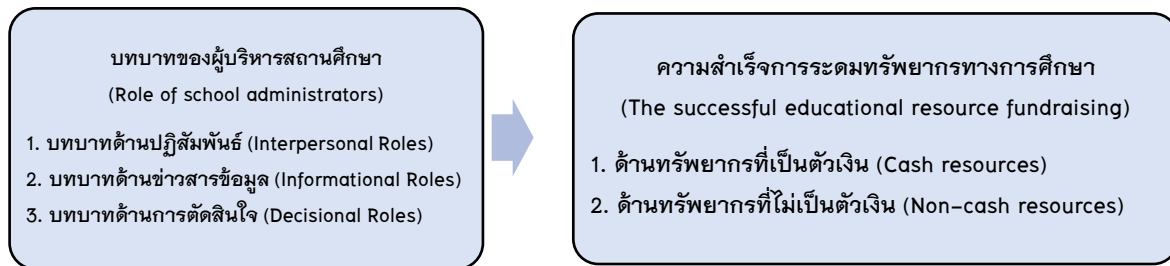
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อื่น ๆ เพื่อยืนยันและสนับสนุนผลการวิจัยกับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 ควรศึกษาตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความสำเร็จในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

2.3 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกในการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

จากภาพข้างต้นองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยการบริหารระบบการแนะแนวในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ สามารถเกิดขึ้นได้จาก 1) บทบาทด้านปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทเหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสั่งการและติดตามงานได้อย่างถูกต้อง 2) บทบาทด้านข่าวสารข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานไปสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชน และ 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทุ่มเทความพยายามในการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

References

- Changkwan, A. (2021). *Administrator's roles and the effectiveness of school under the secondary educational service area office Nakhon Pathom*[Master's thesis, Silpakorn University].
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed). Harper Collins.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Mintzberg, H. (1989). *Mintzberg on management inside our strange world of organizations*. Collier Macmillan.
- Office of the Education Council. (2019). *Education resource mobilization model*. <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1673-file.pdf>

- Paophan, C. (2016). School administrators in the 21st century. *Journal of Education, Kalasin University*, 1(1), 304–306.
- Rujirapattarasit, N. (2013). *The roles of school administrator and the performances of educational resources mobilization under the secondary educational service area office 5*[Master's thesis, Silpakorn University].
- Siridhrungsri, P. (2019). Resource mobilization for education. *Suthiparithat Journal*, 33(106), 1–16.
https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPU_Suthiparithat_Journal/article/view/218159/151151
- Supasirithananon, R. (2020). *Administrator's role and organizational climate of primary schools in Nonthaburi province*[Master's thesis, Silpakorn University].
- The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. (2021). *Annual action plan B.E.2565*.
http://www.sesao2.go.th/data_16576